

همان طور که سیستم حسابهای ملی چارچوب حسابداری جامع و منسجمی برای تنظیم و ارائه داده‌های اقتصادی کشور به دست می‌دهد، حسابهای منطقه‌ای نیز همین چارچوب را در سطح مناطق عرضه می‌کند. تهیه و در دست داشتن چنین حساب‌هایی به مطالعه و شناخت برخی پتانسیل‌های موجود در مناطق مختلف کمک کرده و امکان هرنوع سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری اقتصادی و یا برنامه‌ریزی منطقه‌ای را ممکن می‌سازد. نقش شایان توجه این حساب‌ها در برنامه‌ریزی‌های منطقه‌ای به گونه‌ای است که تحقق اهداف این برنامه‌ریزی‌ها بدون استفاده از یافته‌های مزبور امکان‌پذیر نیست.

با استفاده از این آمارها می‌توان مناطقی را که نیاز به حمایت دارند شناسایی کرده و میزان نابرابری‌ها را اندازه‌گیری نمود.

ضمن این که مدیریت علمی و پیشرفته در هر سطح جغرافیایی نیازمند اطلاعات دقیق و مفصل است. در تهیه حساب‌های منطقه‌ای، تنظیم حساب تولید که اولین حساب و مهم‌ترین آن‌ها می‌باشد

به عنوان اولین هدف در نظر گرفته شده است. هدف کلی حساب تولید، محاسبه تولید ناخالص داخلی منطقه به منظور استفاده در برنامه‌ریزی‌های اجتماعی و اقتصادی منطقه است. آمارهای ارائه شده در این فصل شامل محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار، ارزش افزوده و ستانده و مصرف واسطه بخشهای عمده اقتصادی می‌باشد. از سال ۱۳۷۹ تهیه حساب‌های منطقه‌ای در استان یزد انجام شد.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

محصول ناخالص داخلی: محصول ناخالص داخلی برابر است با ارزش مجموع کالاها و خدماتی که در قلمرو داخلی کشور تولید می‌شود. به عبارت دیگر، محصول ناخالص داخلی معادل است با مجموع ارزش افزوده ایجاد شده توسط تولیدکنندگان مقیم و غیر مقیم، در قلمرو داخلی کشور. محصول ناخالص داخلی، برای یک دوره زمانی معین (معمولاً یک سال تقویمی یا ملی) برآورد و ارائه می‌شود.

ستانده: ستانده هر واحد تولیدی، مجموع کالاها و خدماتی است که در آن واحد تولید می‌شود و برای استفاده در دسترس قرار می‌گیرد. سهمی از کالاها و خدمات که تا پایان دوره حسابداری به صورت ناتمام یا کار در جریان ساخت باقی مانده باشد جزو ستانده واحد به حساب می‌آید. کالاها و خدماتی که در یک واحد در دوره حسابداری معین تولید و در همان دوره در دیگر فرایندهای تولید آن واحد مصرف می‌شود جزو ستانده آن واحد منظور نمی‌شود. ستانده به سه دسته تقسیم می‌شود: ستانده بازاری، ستانده تولید شده برای خود مصرفی نهایی و تشکیل سرمایه به حساب خود و سایر ستانده‌های غیر بازاری.

ارزش افزوده: ارزش افزوده، ارزش اضافی ایجاد شده در جریان تولید است. تفاوت بین ارزش ستانده و مصرف واسطه را در هر فعالیت اقتصادی را ارزش افزوده ناخالص می‌گویند. پس از کسر مصرف سرمایه ثابت ارزش افزوده ناخالص، ارزش افزوده خالص به دست می‌آید.

مصرف سرمایه ثابت: مصرف سرمایه ثابت، عبارت از کاهش ارزش جاری موجودی دارایی‌های ثابت است که در اثر از بین رفتن فیزیکی، از مد افتادگی عادی و حوادث معمولی در دارایی‌های تحت مالکیت و مورد استفاده یک تولید کننده در یک دوره حسابداری پدید می‌آید.

مالیات بر تولید و واردات: مالیات‌هایی هستند که بر کالاها و خدمات، در زمانی که تولید شده‌اند، فروخته شده‌اند یا به مصارف دیگری رسیده‌اند و یا از خارج وارد شده‌اند، تعلق می‌گیرد.

مالیات بر تولید و واردات، منطبق با واژه سنتی مالیات‌های «غیرمستقیم» است که در سیستم حساب‌های ملی سابق به کار برده می‌شد. مالیات بر تولید و واردات به دو گروه جزیی‌تر تقسیم می‌شوند:

- مالیات بر محصول.

- سایر مالیات‌های بر تولید.

مالیات بر محصول: مالیات تعلق گرفته بر یک واحد کالا یا خدمت است که به صورت مبلغ مشخصی برای هر واحد مقدار کالا یا درصد مشخصی از قیمت یک واحد کالا یا خدمت مبادله شده تعیین می‌شود. انواع مالیات بر محصول به شرح زیر می‌باشد:

- مالیات از نوع مالیات ارزش افزوده (VAT): مالیات تعلق گرفته بر کالاها و خدمات است که در مراحل مختلف توسط بنگاه‌های اقتصادی اخذ می‌گردد ولی نهایتاً کل آن توسط خریدار نهایی پرداخت می‌شود.

لازم به ذکر است که این نوع مالیات در ایران مورد ندارد. - مالیات و حقوق گمرکی بر واردات: عبارت از مالیات تعلق گرفته بر کالاهاست که هنگام عبور از مرزهای گمرکی یا مرزهای اقتصادی قابل پرداخت می‌باشد. این نوع مالیات همچنین شامل مالیات تعلق گرفته بر خدماتی است که توسط تولیدکنندگان غیر مقیم به واحدهای نهادی مقیم ارائه می‌شود.

- مالیات بر صادرات: مالیات تعلق گرفته بر کالاهایی است که از قلمرو اقتصادی خارج می‌شوند و هنگام خروج از مرز قابل پرداخت می‌شود.

این نوع مالیات همچنین شامل مالیات تعلق گرفته بر خدماتی است که به واحدهای غیرمقیم ارائه می‌شود. به طور کلی مالیات بر محصول، واردات و صادرات مالیات‌هایی هستند که بر کالاها و خدمات تعلق می‌گیرند و در اثر تولید، فروش، انتقال، کرایه کالا یا ارائه‌ی خدمت قابل پرداخت می‌شوند.

سایر مالیات‌های بر تولید: کلیه مالیات‌هایی را در بر می‌گیرد که یک بنگاه در نتیجه اشتغال به تولید (به غیر از مالیات بر محصول)، موظف به پرداخت آن است. این نوع مالیات، مالیات بر سود یا مالیات بر درآمدهای دریافت شده توسط بنگاه را در بر نمی‌گیرد و مالیاتی است که صرفنظر از سودهی تولید قابل پرداخت است، نظیر مالیات بر زمین، دارایی‌های ثابت و نیروی کار بکار گرفته شده در فرایند تولید یا فعالیت‌ها و مبادلات ویژه.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۰ محصول ناخالص داخلی استان به قیمت بازار ۱۰۷۴۹۷ میلیارد ریال بوده که نسبت به سال ۱۳۸۹ از نرخ رشدی معادل ۲۷/۶ درصد برخوردار می‌باشد.

در بین فعالیت‌های اقتصادی بیشترین سهم ارزش افزوده محصول ناخالص داخلی، مربوط به بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها با ۳۰۲۰۱ میلیارد ریال (۲۸/۱) درصد، صنعت با ۱۷۸۰۴/۵ میلیارد ریال (۱۶/۶) درصد و کمترین مقدار مربوط به بخش ماهیگیری با ۳۵ میلیارد بوده است.

در سال ۱۳۹۰ ستانده بخش‌های عمده اقتصادی استان از کلیه فعالیتها برابر ۱۶۶۷۱۹ میلیارد ریال بوده که نسبت به سال ۱۳۸۹، ۲۳/۴ درصد افزایش داشته است.

در این سال در بین فعالیت‌های عمده اقتصادی استان بیشترین ستانده مربوط به بخش صنعت با ۴۷۴۲۹ میلیون ریال (۲۸/۴) درصد و کمترین مقدار مربوط به بخش ماهیگیری با ۵۷/۶ میلیارد ریال بوده است. در همین سال مقدار واسطه بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی استان برابر با ۵۹۲۲۲ میلیارد ریال بوده که نسبت به سال قبل ۱۶/۵ درصد افزایش داشته است. همچنین در بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی، بیشترین مقدار واسطه مربوط به بخش صنعت با ۲۹۶۲۴ میلیارد ریال (حدود ۵۰ درصد) و کمترین مقدار مربوط به ماهیگیری با ۲۲/۸ میلیارد ریال بوده است.

۲۲-۱- محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار بر حسب ارزش افزوده در بخش های عمده اقتصادی (میلیون ریال)

شرح	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
ارزش افزوده	۳۸۱۷۹۹۷۴	۴۷۶۸۰۲۶۲	۵۴۰۰۹۳۶۷	۸۴۲۲۳۹۷۶	۱۰۷۴۹۷۱۴۱
کشاورزی، شکار و جنگلداری	۳۹۶۸۷۶۶	۴۳۰۵۶۰۷	۶۰۴۶۴۵۶	۷۹۶۲۶۱۳	۱۰۱۲۲۰۴۶
ماهگیری	۷۳۳۴	۱۱۵۸۷	۱۲۵۷۸	۱۹۳۹۰	۳۴۸۶۵
معادن	۴۶۹۹۵۲۳	۶۲۹۴۷۸۷	۵۰۰۱۵۷۹	۷۵۴۲۱۰۳	۱۲۱۸۳۲۷۷
صنعت	۸۴۷۲۳۰۴	۱۰۵۱۱۵۶۰	۱۱۹۳۴۵۶۱	۱۶۰۶۹۲۸۴	۱۷۸۰۴۵۵۸
تأمین برق، گاز و آب	۷۹۱۸۱۶	۱۲۱۳۲۸۴	۱۱۳۲۰۲۴	۲۴۴۳۹۷۸	۵۶۸۲۴۴۶
ساختمان	۳۴۰۶۱۸۷	۴۰۵۱۷۹۲	۴۷۸۲۹۱۴	۴۵۶۲۶۹۱	۴۳۵۶۲۶۷
عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها	۴۲۰۷۰۴۳	۵۰۶۶۷۶۷	۵۵۲۵۷۶۸	۲۳۱۱۸۷۶۷	۳۰۲۰۰۵۹۶
هتل و رستوران	۲۷۵۰۵۱	۴۰۶۵۸۱	۵۰۳۵۲۹	۶۰۱۱۵۱	۵۷۸۸۸۴
حمل و نقل، انبار داری و ارتباطات	۳۱۱۸۰۲۴	۴۲۶۴۴۶۰	۴۶۹۶۴۵۷	۵۷۶۰۱۷۸	۶۸۲۱۵۹۰
واسطه گری های مالی	۱۰۳۵۶۵۰	۱۱۲۵۱۱۴	۱۲۹۱۰۰۲	۱۳۲۷۱۳۴	۱۹۲۳۱۱۷
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۲۶۶۱۹۸۰	۳۲۴۸۱۲۸	۴۷۵۶۷۵۲	۵۴۴۸۵۳۹	۶۱۵۴۰۹۲
اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی	۱۴۳۷۹۵۲	۱۸۴۰۵۳۲	۲۰۹۸۸۲۷	۲۴۸۴۱۴۹	۳۲۴۹۶۳۶
آموزش	۱۸۲۸۵۱۹	۲۵۲۰۶۱۱	۲۶۸۶۹۷۳	۲۸۱۳۳۴۹	۳۴۲۲۱۷۲
بهداشت و مدد کاری اجتماعی	۱۸۵۶۹۴۴	۲۲۶۴۱۰۳	۲۸۴۲۴۳۸	۳۲۲۳۱۰۸	۳۷۹۸۴۷۷
سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	۴۱۲۸۷۹	۵۵۴۷۴۹	۶۹۷۵۰۸	۸۵۷۵۴۱	۱۱۶۵۱۱۸
خالص مالیات بر واردات	۵۱۵۰۲۹	۲۷۳۲۹۸	۵۵۴۷۴۶	۱۰۵۹۲۶۴	۱۰۳۹۵۰۳
مالیات بر واردات
سوسپید بر واردات
محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار	۳۸۶۹۵۰۰۲	۴۷۹۵۳۵۶۰	۵۴۵۶۴۱۱۳	۸۵۲۸۳۲۴۰	۱۰۸۵۳۶۶۴۴

اختلاف سرجمع با اجزا به دلیل گرد شدن اعداد می باشد.

مأخذ- مرکز آمار ایران

۲-۲۲- ستانده بخشهای عمده اقتصادی					شرح
۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۱۶۶۷۱۹۱۰	۱۳۵۰۶۰۸۲۶	۹۶۲۶۲۶۷۰	۸۶۳۵۶۲۹۵	۶۹۹۸۱۷۴۶	جمع
۱۷۶۱۱۱۱۰	۱۳۴۳۴۲۲۱	۱۰۳۳۴۱۳۸	۷۸۱۸۰۳۲	۶۹۳۷۵۲۴	کشاورزی ، شکار و جنگلداری
۵۷۶۳۲	۳۰۴۳۸	۱۹۸۰۳	۱۸۰۳۰	۱۱۲۸۵	ماهگیری
۱۶۱۳۹۲۳۰	۱۰۶۹۳۰۷۹	۷۸۳۷۳۳۲	۸۸۰۵۸۶۲	۶۳۴۱۵۴۷	معدن
۴۷۴۲۸۸۶۳	۴۲۱۸۵۵۶۰	۳۳۲۷۳۲۰۷	۳۰۹۵۵۷۲۷	۲۵۷۱۷۰۵۲	صنعت
۶۶۴۷۰۳۸	۳۱۶۳۶۰۹	۱۷۰۹۳۳۲	۱۶۵۴۳۹۲	۱۲۷۰۷۱۲	تأمین برق ، گاز و آب
۱۰۳۶۸۸۵۴	۱۰۷۶۲۱۸۳	۱۱۱۰۷۲۲۱	۹۳۶۳۲۵۰	۷۸۶۷۴۸۳	ساختمان
۳۲۵۰۶۷۶۰	۲۴۸۶۳۹۴۳	۶۳۵۷۸۲۶	۵۸۰۷۷۸۵	۴۸۳۲۷۲۶	عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
۱۱۱۶۸۸۳	۱۰۲۳۰۸۷	۸۶۲۹۲۸	۷۰۹۶۸۶	۵۰۸۴۹۶	هتل و رستوران
۹۳۱۷۹۱۶	۷۹۶۶۲۲۸	۶۴۶۵۶۲۷	۵۸۴۸۳۲۶	۴۳۷۲۹۷۳	حمل و نقل ، انبار داری و ارتباطات ...
۲۶۵۳۷۹۳	۱۹۱۴۰۷۸	۱۷۵۳۰۱۷	۱۵۳۳۷۲۶	۱۳۲۱۴۵۶	واسطه گری های مالی
۷۷۴۷۱۲۰	۶۷۶۴۷۰۰	۵۸۲۶۷۷۰	۴۴۹۹۱۶۱	۳۶۱۲۶۰۳	مستغلات ، کرایه و خدمات کسبو کار اداره امور عمومی ، دفاعی و تأمین اجتماعی
۴۲۱۸۶۵۵	۳۲۰۸۲۲۳	۲۶۶۶۱۹۵	۲۴۲۹۴۶۶	۱۸۲۷۱۶۷	آموزش
۴۰۱۹۸۹۶	۳۳۴۵۵۲۴	۳۱۴۳۵۴۵	۲۹۱۴۱۳۸	۲۰۹۶۳۰۹	بهداشت و مدد کاری اجتماعی
۵۳۷۴۳۷۱	۴۵۵۶۹۳۲	۳۹۶۳۳۷۷	۳۲۳۲۲۱۲	۲۷۰۵۳۱۷	سایر خدمات عمومی ، اجتماعی ، شخصی و خانگی

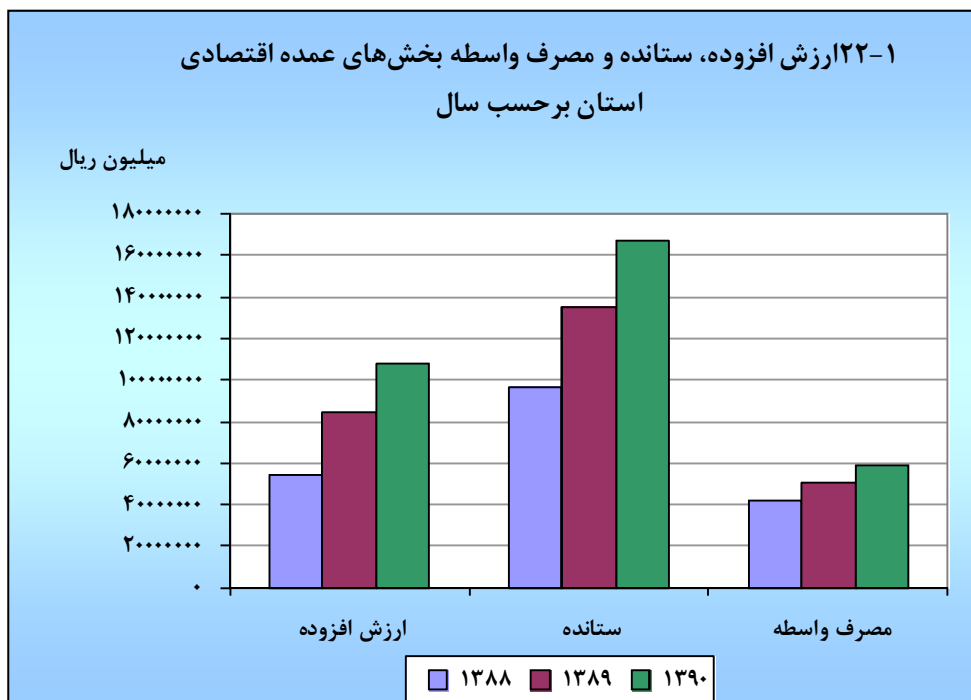
اختلاف سرجمع با اجزا به دلیل گرد شدن اعداد می باشد.

مأخذ- مرکز آمار ایران

۳-۲۲- مصرف واسطه بخش های عمده اقتصادی (میلیون ریال)					شرح
۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۵۹۲۲۱۹۵۹	۵۰۸۳۶۸۵۰	۴۲۲۵۳۳۰۳	۳۸۶۷۶۰۳۳	۳۱۸۰۱۷۷۲	جمع
۷۴۸۹۰۶۳	۵۴۷۱۶۰۸	۴۲۸۷۶۸۱	۳۵۱۲۴۲۵	۲۹۶۸۷۵۸	کشاورزی ، شکار و جنگلداری
۲۲۷۶۷	۱۱۰۴۸	۷۲۲۵	۶۴۴۲	۳۹۵۱	ماهیگیری.....
۳۹۵۵۹۵۳	۳۱۵۰۹۷۶	۲۸۳۵۷۵۳	۲۵۱۱۰۷۵	۱۶۴۲۰۲۴	معدن
۲۹۶۲۴۳۰۵	۲۶۱۱۶۲۷۶	۲۱۳۳۸۶۴۶	۲۰۴۴۴۱۶۶	۱۷۲۴۴۷۴۷	صنعت
۹۶۴۵۹۲	۷۱۹۶۳۱	۵۷۷۳۰۸	۴۴۱۱۰۸	۴۷۸۸۹۶	تأمین برق ، گاز و آب
۶۰۱۲۵۸۷	۶۱۹۹۴۹۳	۶۳۲۴۳۰۷	۵۳۱۱۴۵۸	۴۴۶۱۲۹۵	ساختمان
۲۳۰۶۱۶۴	۱۷۴۵۱۷۵	۸۳۲۰۵۸	۷۴۱۰۱۹	۶۲۵۶۸۳	عمده فروشی،خرده فروشی،تعمیروسایل نقلیه و کالاها.....
۵۳۷۹۹۹	۴۲۱۹۳۶	۳۵۹۴۰۰	۳۰۳۱۰۵	۲۳۳۴۴۴	هتل و رستوران
۲۴۹۶۳۲۶	۲۲۰۶۰۵۰	۱۷۶۹۱۷۰	۱۵۸۳۸۶۵	۱۲۵۴۹۴۹	حمل و نقل ، انبار داری و ارتباطات
۷۳۰۶۷۶	۵۸۶۹۴۵	۴۶۲۰۱۴	۴۰۸۶۱۲	۲۸۵۸۰۷	واسطه گری های مالی
۱۵۹۳۰۲۷	۱۳۲۶۱۶۲	۱۰۷۰۰۱۸	۱۲۵۰۴۳۴	۹۵۰۶۲۳	مستغلات ، کرایه و خدمات کسب و کار... اداره امور عمومی ، دفاعی و تأمین اجتماعی
۹۶۹۰۱۹	۷۲۴۰۷۴	۵۶۷۳۶۷	۵۹۸۹۳۴	۳۸۹۲۱۵	آموزش
۵۹۷۷۲۴	۵۳۲۱۷۴	۴۵۶۵۷۲	۳۹۳۵۲۷	۲۶۷۷۹۰	بهداشت و مدد کاری اجتماعی
۱۵۷۵۸۹۴	۱۳۳۳۸۲۴	۱۱۲۰۹۳۹	۹۶۸۱۰۹	۸۴۸۳۷۳	سایر خدمات عمومی ، اجتماعی ، شخصی و خانگی

اختلاف سرجمع با اجزا به دلیل گرد شدن اعداد می باشد.

مأخذ- مرکز آمار ایران

منبع: جداول ۲۲-۱ تا ۲۲-۳